

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.105/2022/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Bolevác és Vörös Ügyvédi Iroda (cím, eljáró ügyvéd: dr. Végh-Nádas Dóra) által képviselt Felperes (cím) felperesnek – a dr. Bencző Ákos ügyvéd (cím) által képviselt Alperes1 (cím) I. rendű és Alperes2 (cím) II. rendű alperes ellen kölcsön megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 8.P.20.659/2021/14. számú ítélete ellen a felperes által 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg egyetemlegesen az I. és a II. rendű alperes részére 15 napon belül az általános forgalmi adó összegét is tartalmazó 635 000 (hatszázharmincötezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes jogelődje, a Hitelintézet1, valamint az alperesek között 2001. május 3-án 12 000 000 forint hitel folyósítása tárgyában folyószámla hitelszerződés jött létre, amely szerződésből eredő, jelzálogjoggal is biztosított követelést az alperesek a 2001. május 7. napján közjegyzői okiratba foglalt – a hitelkeret összegének legkésőbb 2002. május 2. napjáig visszafizetését tartalmazó – tartozáselismerő nyilatkozattal ismerték el, amely közokirat tartalmazta, hogy amennyiben az alperesek nem teljesítik a szerződésben foglalt fizetési kötelezettségüket, úgy a felperes jogelődje közvetlenül bírósági végrehajtás útján érvényesítheti a követelést velük szemben.

[2] A felperes jogelődje 2014. augusztus 6. napján a hitelszerződést felmondta, amely által az alperesek követelése 2015. május 19. napján vált esedékessé.

[3] A felperes jogelődje, a Hitelintézet2 és az I. rendű alperes között 2005. június 24-én 25 millió forint kölcsön folyósítása tárgyában, jelzálogjoggal is biztosított „midihitel” kölcsönszerződés jött létre, amely szerződést a felek 2005. június 30-án közjegyzői okiratba foglalták.

[4] A „midihitel” kölcsönszerződést érintően 2007. február 5-én a felperesi jogelőd képviselői és az I. rendű alperes szóban akként állapodtak meg, hogy 95 havi 260 000 forint összegű törlesztőrészlet, illetve 2015. június 8-án további 297 659 forint törlesztőrészlet és havi kamatfizetési kötelezettség teljesítésével az I. rendű alperes a teljes szerződésből fennálló fizetési kötelezettségét teljesíti. Ebben a megállapodásban foglalt fizetési kötelezettségének az I. rendű alperes teljes egészében eleget tett.

[5] A felperes a 2020. június 21-én előterjesztett keresetében a folyószámla hitelszerződés alapján kérte az I. és a II. rendű alperes egyetemleges marasztalását 21 029 712 forint tőke, ebből 9 737 581 forint után 2019. április 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 23% mértékű kamata, 5 194 278 forint után 2019. április 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6% mértékű kamata; a „midihitel” kölcsönszerződés alapján kérte az I. rendű alperes marasztalását 10 067 263 forint tőke, ebből 6 298 872 forint után 2020. május 12. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 10%-kal növelt mértékű kamata, 1 618 562 forint után 2020. május 12. napjától a kifizetés napjáig a

késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamata megfizetésére. Kérte továbbá annak türéseire kötelezni az I. és a II. rendű alperest egyetemlegesen, hogy a felperes a követelését a jelzálogjoggal biztosított ingatlanokból bírósági végrehajtás útján kielégítse.

[6] Az alperesek a kereset elutasítását kérték azzal a hivatkozással, hogy a folyószámla hitelszerződés alapján a felperesek követelése elévült, mert a hitelszerződésből eredő követelés teljesítésére a 2003. május 2. és 2009. október 1. napja között eltelt időben az alpereseket a felperes teljesítésre nem szólította fel, követelését bírósági úton sem érvényesítette; a „midihitel” kölcsönszerződést érintően pedig a 2007. február 5-i módosítás szerint az I. rendű alperesnek a módosítás időpontjáig teljesített valamennyi befizetését, valamint a kamattámogatás összegét elszámolták és a felperes jogelődjével abban állapodtak meg, hogy a módosítást követően a hitel tőkeösszegét kell visszafizetni.

[7] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította; kötelezte a felperest az alperesek mint egyetemleges jogosultak részére 1 427 480 forint perköltség megfizetésére.

[8] Az ítélet indokolása a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 324. §-ának (1) bekezdése, 326. §-ának (1) bekezdése, 327. §-ának (1) bekezdése, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 57. §-ának (1) és (4) bekezdése és a BH2014. 151 számon közzétett döntés felhívásával kifejtette, hogy a végrehajtási záradékkal ellátható okiratok alapján közvetlenül végrehajtható követelések az okiratban meghatározott határidő elteltével nem csak esedékessé, egyszersmind végrehajthatóvá is válnak. Az ilyen követelések esetében a végrehajtási jog elévülése – az egyéb feltételek fennállása esetén – a követelésre megállapított teljesítési határidő letelte utáni napon kezdődik. A felperes bár jogosult volt a közokirat alapján végrehajtást kezdeményezni az alperesekkel szemben az esedékessé válás időpontjában – azaz a folyószámla hitelszerződés tekintetében 2015. május 19. napján –, azonban a végrehajtási jog elévülésére nyitva álló ötéves elévülési időn belül ezt elmulasztotta, így végrehajtási cselekmény foganatosítására sem került sor, ekként a felperes végrehajtási joga elévült.

[9] A „midihitel” kölcsönszerződést érintően pedig az 1959. évi Ptk. 523. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: régi Hpt.) 47. §-a (1) bekezdésének a) pontja felhívásával a felperes jogelődjének képviseletében eljáró T1 és T2 tanúkenti meghallgatása alapján úgy találta, hogy a felperesi jogelőd képviseletében eljáró tanúk és az I. rendű alperes szóban az I. rendű alperes teljes hátralévő fizetési kötelezettségét meghatározták, valamint megállapodtak abban is, hogy a kölcsönszerződés 7. pontja nem köti a továbbiakban a feleket. A megállapodás értékelhető alaki kényszerhez nem kötött egyezségnek, amely alapján az I. rendű alperesnek mint adósnak és ehhez kapcsolódóan a II. rendű alperesnek mint készfizető kezesnek a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettsége a felek között létrejött egyezség alapján és annak tartalma szerint az I. rendű alperesi teljesítéssel megszűnt; értékelhető továbbá a felek közötti, ugyancsak alaki követelmények nélküli elszámolásnak is, mely eredményeképpen szűnt meg a követelés az I. rendű alperesi teljesítéssel, és az alpereseket a kölcsönszerződésből eredően fizetési kötelezettség ezért nem terheli.

[10] A pervesztes felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján meghatározott összegű ügyvédi munkadíja mint perköltség megfizetésére.

[11] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatását és az alperesek a keresete szerinti marasztalását; másodlagosan kérte

annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezését.

[12] A megváltoztatás okaként előadta, hogy a követelés nem évült el, mivel az elévülés csak a közjegyzői okirat záradékolásával kezdődik. Hangsúlyozta, hogy a BH2014. 151 számú eseti döntésben kifejtett joggyakorlat megváltozni látszik, annak elhibázott mivoltára tekintettel. Felhívta a Székesfehérvári Törvényszék 2.Pf.61/2020/11. és a Fővárosi Törvényszék 47.Pf.634.423/2021/5. számú ítéletét, kiemelve azok indokolásából, hogy a Vht. 10. §-ának b) pontja értelmében végrehajtható okiratnak csak a záradékkal ellátott közjegyzői okirat minősül. Záradékolás hiányában a közjegyzői okirat nem tekinthető a Vht. 13. §-a szerinti végrehajtandó határozatnak még abban az esetben sem, ha az abban írt teljesítési határidő letelt és tartalmazza a Vht. 23/C. §-ában foglaltakat. Hivatkozott a Pesti Központi Kerületi Bíróság 10.P.87.750/2021. számú ítéletének indokolására, amely szerint a közjegyzői okirat nem határozat, hiszen ítélt dolgot nem hozhat létre. A „midihitel” kölcsönszerződést érintő 2007. február 5-i szóbeli megállapodással kapcsolatban pedig kifejtette, hogy a régi Hpt. 210. §-ának (1) bekezdése a pénzügyi intézmény pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződését formakényszerhez köti, a BH2002.127 eseti döntés felhívásával rámutatott, hogy a szerződésmódosításra vagy egyezsége is elsődlegesen írásbeli alak vonatkozik, amelytől csak akkor lehet eltérni, ha az arra hivatkozás sértene a jóhiszemű joggyakorlás elvét, amely utóbbi a perbeli esetben nem merült fel.

[13] A hatályon kívül helyezés okaként tartalmilag arra hivatkozott, hogy a felperes prudens működésének és gyakorlatának a vizsgálata elengedhetetlen lett volna, az elsőfokú bíróságnak ezzel kapcsolatban teljeskörű bizonyítást kellett volna lefolytatnia, amelynek elmaradása eljárási szabálysértés.

[14] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az 1959. évi Ptk. 327. §-a (3) bekezdésének a helyes értelme szerint a végrehajtásra való alkalmasság nem jár együtt szükségképpen a végrehajtási eljárás megindításával, az utóbbi eljárást csak a jogosult kérelmére, külön eljárás keretében lehet kezdeményezni. Mivel az igényérvényesítésre vonatkozó eljárás és a kötelezett önkéntes teljesítése hiányában a teljesítés kikényszerítésére vonatkozó eljárás egymástól tipikusan elválik, ezért a szabályozásnak a jogpolitikai indoka az volt, hogy a jogosultat a teljesítés kikényszerítésére ösztönözze, ennek hiányában elvonja az igényérvényesítéshez kapcsolódó állami kényszert az elévülés szabályainak megalkotásával. Ebből következően minden olyan határozat esetén, ahol a végrehajtási eljárás megindításának lehetősége fennáll és az önkéntes teljesítésre meghatározott határidő eltelt, az elévülési idő a teljesítésre meghatározott határnapot követő napon megkezdődik, amelyet csak a végrehajtási cselekmények szakíthatnak meg. Téves a fellebbezésnek az a megközelítése, amely más következményt von le a közjegyzői okiratok esetén, hiszen mind a bírósági határozat, mind a közjegyzői okirat végrehajtás alapjául szolgáló iratnak minősül, amely alapján külön kérelemre megindított végrehajtási eljárás keretében végrehajtható okiratot lehet kiállítani; a bírósági határozatok alapján sem maga a határozat a végrehajtható okirat, hanem a külön eljárásban kiállított végrehajtási lap. Előadta, hogy alaptalan a „midihitel” szerződésmódosítás érvénytelenségére tett fellebbezési hivatkozás is. Felhívta, hogy az elsőfokú eljárás során a felperes nem hivatkozott a szerződésmódosítás érvénytelenségére, ilyen keresetváltoztatásnak minősülő nyilatkozatot – másodfokú anyagi pervezetés hiányában – a másodfokú eljárásban már nem terjeszthet elő. Az elsőfokú bíróság pedig helyesen értelmezte a szerződő felek nyilatkozatát, amely alapján az alpereseknek ebből eredő fizetési kötelezettségük már nem áll fenn. Kiemelte, hogy a prudens működésre való hivatkozásnak sincs jelentősége; közömbös, hogy a felperes képviselőjében eljárni jogosult személyek betartották-e a belső szabályokat,

képviselési joguk esetleges korlátozása nem is volt felismerhető a felperesi döntéshozatalról információval nem rendelkező alperesek számára.

[15] Az ítéltábla a felperes fellebbezését a következők szerint nem találta alaposnak:

[16] Az elsőfokú bíróság a kérelem és az ellenkérelem keretei között a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékoknak a Pp. 279. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályok megfelelő alkalmazásával, eljárási hiba nélkül okszerűen jutott arra az eredményre, hogy az alperesek fizetési kötelezettsége a végrehajtási jog elévülése és a tartozás elszámolása folytán nem áll fenn.

[17] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi következtetésével, hogy a folyószámla hitelszerződésen alapuló – a másodfokú eljárásban nem vitatott 2015. május 19. napi esedékességet alapul véve –, az elévülésére nyitva álló időn belül végrehajtási cselekmény fogatosításának a hiányában a felperes végrehajtási joga elévült. Osztotta az elsőfokú bíróság azon – a fellebbezésben egyébként nem is sérelmezett – jogi álláspontját is, hogy az alperesek elévülési kifogását nem az alperes által tévesen megjelölt időszakot, hanem a tartozás esedékességén alapuló időszakot érintően vizsgálta; mivel a Pp. 342. §-ának (3) bekezdése alapján a bíróság a fél anyagi jogi kifogásához van kötve – amely a perben az elévülési kifogás –, de nincs kötve az azt megalapozó tényekhez.

[18] Kétségtelen, hogy a bírói gyakorlatban fellelhető olyan értelmezés, amely szerint a végrehajtási záradék nélküli közokirat nem végrehajtható határozat és csak a záradékolt okirat kiállítását követően kerülhet arra sor, hogy a végrehajtási cselekmények megszakítják az elévülést (ez az álláspont jelenik meg a felperes által hivatkozott egyes döntésekben), ezzel szemben a Kúria joggyakorlatában – így a BH2014. 151. számon közzétett Pfv.I.20.184/2013/9. számú, a Pfv.I.20.360/2013/6. számú, valamint a már 2012. január 1-jét követően a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Pfv.I.20.910/2020/8. számú határozataiban – megjelenő álláspont *egyértelmű és következetes*, amely szerint a végrehajtható határozat az az okirat, amelyre vonatkozóan fennállnak a végrehajtási záradékolás jogszabály által előírt feltételei. Ennek megfelelően attól az időponttól kezdődően, amikor a záradék kiállítása lehetővé válik, az elévülést kizárólag a végrehajtási cselekmények szakítják meg.

[19] A felperes által hivatkozott, a Székesfehérvári Törvényszék 2.Pf.61/2020/11. számú jogerős ítéletét az eredményes felülvizsgálat eredményeképpen a Kúria Pfv.I.20.910/2020/8. számú ítéletével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság a végrehajtás megszüntetéséről rendelkező ítéletét hagyta helyben. Ebben a felülvizsgálati határozatának az indokolásában a Kúria részletes érveit adta annak, hogy nem kíván eltérni a korábbi értelmezésétől.

[20] A Kúria következetes értelmezése azon alapul, hogy az 1959. évi Ptk. 327. §-ának rendelkezései értelmében ha az elévülést megszakító eljárás során „végrehajtható határozat”-ot hoztak (amely nem azonos fogalom a Vht. 10. §-ában felsorolt „végrehajtható okiratok”-kal), az elévülést csak a végrehajtási cselekmények szakítják meg.

[21] A Vht. 23/C. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben meghatározottak szerint a végrehajtásra alkalmas közjegyzői okiratba foglalt követelés esetén nem az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után kerül sor a követelés végrehajtására. Végrehajtási záradékkal ellátható okiratok alapján közvetlenül végrehajtható követelések ugyanis az okiratban meghatározott határidő elteltével nem csupán esedékessé, hanem egyszersmind végrehajthatóvá is válnak. Az ilyen követeléseknél az elévülés kezdeteként csupán egyetlen időpont jöhet számításba: az okiratban meghatározott határidő eltelte. Mivel pedig ettől az időponttól kezdve az ilyen követelések más hatósági eljárás közbeiktatása nélkül, végrehajtás útján közvetlenül kikényszeríthetők, ezért elévülésének megszakítására az 1959-es Ptk. 327. §-ának (3)

bekezdése az irányadó, azaz ha az elévülést megszakító eljárás során végrehajtható határozatot hoztak, az elévülést csak a végrehajtási cselekmények szakítják meg. Ha lehetőség van végrehajtási kényszer közvetlen alkalmazására, akkor csak a végrehajtási cselekményt lehet olyan célravezető jogérvényesítési lépésnek tekinteni, amely az elévülés megszakítását eredményezheti.

[22] Ennek a jogi levezetésnek a lényeges eleme, hogy a közvetlen végrehajtás alapjául szolgáló közjegyzői okirat *nem végrehajtandó határozat*, a közjegyzői okiratban *végrehajtandó követelés* szerepel. Az a jogosult, akinek közjegyzői okiratba foglalt végrehajtandó követelése van a kötelezettel szemben, a végrehajtás szempontjából ugyanolyan helyzetbe kerül, mint az a jogosult, aki – például peres eljárás eredményeként – rendelkezik végrehajtandó határozattal. Ebből a szempontból a kétfajta okirat – a lényegüket tekintve – nem tér el egymástól: a végrehajtandó követelést tartalmazó közjegyzői okirat végrehajtási záradékolását követően végrehajtható okirat lesz, a bíróság végrehajtandó határozata alapján kiállított végrehajtási lap ugyancsak végrehajtható okirat. A végrehajtást tehát akár végrehajtási záradékolás útján, akár végrehajtási lap kiállításával rendelték el, a végrehajtási jog elévülését mindkét esetben a végrehajtási cselekmények szakíthatják meg.

[23] A Kúria által kifejtett következetes jogi álláspont azt is felhívja, hogy a végrehajtandó követelést tartalmazó közjegyzői okirat végrehajtási záradékolása útján a közvetlen végrehajtás elrendelhető. Ebben az esetben nem tűnik indokoltnak, hogy a jogosult a közvetlen végrehajtás elrendelése helyett ugyanarra a követelésre ugyanazon kötelezett ellen marasztalás iránti pert kezdeményezzen. A perindítás szükségtelen, mert a jogosult ugyanazon joghatásokat nemperes eljárás során is elérheti, azaz feleslegesen veszi igénybe a bírósági intézményrendszert. Ugyanakkor a marasztalási per indítása nem kizárt, hiszen a követelés nem ítélt dolog. Így ha a jogosult valamely ok miatt mégis marasztalási pert indít, a marasztalási per megindítása akként értelmezhető, hogy a közvetlen végrehajtás számára nyitva álló lehetőségével nem kíván élni.

[24] Az előzőekben kifejtett értelmezést, a hivatkozott indokok alapján az ítéltábla osztja, és nem kíván – figyelemmel a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 41/B. §-ának (1) bekezdésére – a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltérni.

[25] Az alperesek elévülési kifogását az elsőfokú bíróság mindezek alapján a folyószámla hitelszerződésen alapuló követelés részében helytállóan találta alaposnak.

[26] A „midihitel” kölcsönszerződés vonatkozásában az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben arra alaptalanul hivatkoztak, hogy a felperesnek az az előadása, hogy a felek szerződésmódosítása érvénytelen – másodfokú anyagi pervezetés hiányában –, meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősülne.

[27] A Pp. 7. §-a (1) bekezdésének 12. pontja értelmében keresetváltoztatásnak minősül, ha a fél a keresetével összefüggésben előadott korábbi jogállításához képest eltérő vagy további érvényesíteni kívánt jogot állít, vagy kérelméhez képest a kérelem, illetve annak valamely része összecszerűségét vagy tartalmát megváltoztatja, vagy további kérelmet terjeszt elő. A felperes a 2007. február 5-i megállapodás a formai követelmények megsértése miatti érvénytelenségének a felhívásával nem változtatta meg sem a kereseti kérelmét – hiszen továbbra is ebben a részben az I. rendű alperes marasztalását 10 067 263 forint tőke és járulékai részében kérte –, és nem változtatta meg az érvényesíteni kívánt jogot sem, hiszen követelését továbbra is a „midihitel” kölcsönszerződés eredeti tartalmának megfelelő fizetési kötelezettségre alapozta. Ezzel szemben az alperes védekezésével szemben adott válaszként állította, hogy a megállapodás a módosítás érvénytelensége miatt nem váltott ki joghatást, és ezért nincs ok a keresete jogalapjának a módosítására sem; ez az előadása a jogi érvelés megváltoztatásának minősül, amely a Pp. 221. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján

feltételhez nem kötött nyilatkozat, arra az eljárás folyamán bármikor az ellenérdekű fél hozzájárulása és a bíróság engedélye nélkül lehetőség van.

[28] A felperesnek a „midihitel” szerződést érintő 2007. február 5-i szóbeli megállapodás érvénytelen szerződésmódosításnak minősítésére tett érvelését az ítéltábla azonban nem osztotta.

[29] Az elsőfokú bíróság a felperes jogelődjének képviselőjében eljáró személyek tanúkénti meghallgatása alapján határozta meg a tényállást akként, hogy úgy találta, miszerint a megállapodásban a felek az I. rendű alperes teljes még hátralévő fizetési kötelezettségét határozták meg akként, hogy 95 havi 260 000 forint összegű és további 297 659 forint törlesztőrészlet és havi kamatfizetési kötelezettség teljesítésével az I. rendű alperes a teljes szerződésből fennálló fizetési kötelezettségét teljesíti. A polgári perrendtartás a tényállás szabad megállapításának elvén alapul, amely a bizonyítási eszközök megválasztásában és a bizonyítékok értékelésében is jelentkezik. A bizonyítékok a Pp. 279. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelése során a bíróság értékeli, hogy a felek tényállításait az általuk rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alátámasztották-e. A bíróság által megállapított tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik. A szóbeli megállapodás tartalmát az elsőfokú bíróság okszerűen, a logikai szabályoknak megfelelően állapította meg, mérlegelésének indokait teljeskörűen előadta, a bizonyítékok felülmérlegelésének az eljárási alapjai nem álltak fenn.

[30] Az így kellően értékelt tartalmú megállapodást pedig az elsőfokú bíróság helyesen minősítette alakszerűséghez nem kötött – szerződésmódosításnak nem tekinthető – megállapodásként. Az ítéltábla az elsőfokú ítéletben vagylagosan előadott minősítések közül azt fogadta el, amely szerint azt az alaki követelmények nélküli elszámolásnak kell tekinteni. A felperes ugyan helyesen hívta fel a régi Hpt. 210. §-ának (1) bekezdésében írtak szerint a szerződés megkötésében jelentkező formakényszer, és bár az 1959. évi Ptk. nem tartalmazott olyan rendelkezést, hogy ha a szerződést csak meghatározott formában lehet megkötni, akkor a módosításra is csak ebben a formában kerülhet sor, azonban az egyértelmű bírói gyakorlat (így BH1998. 123.) alapján a felperes arra is helyesen hivatkozott, hogy a szerződés módosítása is a megkötésére irányadó alaki feltételekkel történhet. Nincs azonban annak akadálya, hogy a szerződő felek áttekintsék a megtörtént teljesítéseket, azok átütettségéről vagy részleges elengedéséről állapodjanak meg és a megtörtént elszámolás eredményeképpen határozzák meg a még fennálló kötelezettségeket. Az elszámolás pedig nem minősül az 1959. évi Ptk. 240. §-ának (1) bekezdése szerinti módosításnak, hiszen sem a szerződés tartalma, sem a kötelezettségvállalás jogcíme nem változik, pusztán a felek meghatározzák a már teljesített és a még fennálló kötelezettségeket, amely formai kényszerhez nem kötött. Ez az értelmezés felel meg az 1959. évi Ptk. 218. §-ának (3) bekezdésében írt – és a 2014. március 15-én hatályba lépett, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:94. §-ának (2) bekezdésében kifejezetten a módosításra is kiterjesztett – azon rendelkezésének, amely szerint a felek a teljesítés elfogadásával mellőzhetik a kötelező alaki követelményeket.

[31] Alapítványul hivatkozott a felperes a prudens működés vizsgálatának az elmaradásával kapcsolatos eljárási hibákra. A peradatok alapján ugyanis egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes jogelődje nevében az I. rendű alperes fizetési kötelezettségének elszámolása tárgyában eljáró személyek a régi Hpt. 47. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján képviselői joggal rendelkeztek. Az 1959. évi Ptk. 219. §-ának (2) bekezdése értelmében a képviselő cselekménye által a képviselt válik jogosítottá, illetőleg kötelezetté, amely alapján a megállapodás a felperes érvényesíthető követelésére kihatással volt. Az 1959. évi Ptk. 220. §-ának (2) bekezdése szerint az alkalmazott és a tag jogkörének korlátozása harmadik személlyel szemben hatálytalan, kivéve, ha a korlátozásról tudott vagy tudomást szerezhetett

volna; az alperesek által felismerhető tudomásszerzésre pedig a felperes sem hivatkozott. Az előző jogszabályi rendelkezések alapján pedig nem lehetett relevanciája annak a ténynek, hogy a felperesi jogelőd nevében kötelezettséget vállaló személyek eljárása mennyiben felelt meg a hitelintézet prudens működésének.

[32] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[33] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján az alperesek jogi képviselőjének munkadíjából álló felszámított másodfokú perkötségének megfizetésére, amelynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2), (5) és (6) bekezdései alapján a fellebbezett értékhez képest alacsonyabb összegű, az általános forgalmi adót is tartalmazó 635 000 forintban állapította meg, figyelemmel arra, hogy a másodfokú eljárásban a fellebbezési ellenkérelemre szorítkozó jogi képviseleti tevékenységgel ez az összeg állt arányban.

Debrecen, 2022. május 26.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró,
Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró